

Utikalo san 2017
San 45nan-Boko 547nan
Songo=dorome 35

Kunnafonisében bota kalo o kalo - BP : 24 - Téléphone : 20.21.21.04 Kibaru bugufiyé Bosola Bamako

Fang a
sinamatonw ye
jamanakuntigi
tanu sariyasunba
yelemani bilali la
waati were la

Le 6

«Ne Mamadu Kumare ye furako soro ciyen ye an ka du kono»

Mamadu Kumare ye nininkela ye farafinfurako kan. A ka baarakéyoro be Hipodromu na Bamako, lotoli «Terasi» ni korno ce ni metere keme nogonna ye. Kibaru sera a ma ka nininkaliw k'a la farafinfurako taabolo kan Mali kono. Dine

kono, tonba min nesin be kenyako ma n'o ye OMS (OMS) ye, o bolofara min be Afiriki togo la Kongo Barazawili, a ye baara ke yen ka teme. Mamadu Kumare ye mogokoroba ye, min si hake be san 82 la jinan.

Kibaru : Mun de la e y'i nesin farafinfurako ma?

Mamadu Kumare : Ne ye Nanankoro Kumare modenye ka b'Dakala, Segu mara la. O tun ye farafinfurabola ye, donsifana tundon. Kerenkerennya la a ye togo soro bana min furakeli la kosebe, o ye kuna ye. Kuna tun mana mogo mine ka juguya ka se hake o hake ma, n'a tun'y'a ka kunafura da o la, joliw tun be kenyaya pewu. Nanankoro tile la, ntenen o ntenen, a n'a terike Namuru tun be taa Segu sugu la ka dogokun kibaruyaw di mogow ma. Ne fa togo tun ye Suleyi Kumare. Ale fana y'a sen da a fa sehno na furakeli sira fe. Ala barika la ale donna lakoli la kabini tubabutile la ka ke bagandogotoro ye. Ne ye donna lakoli la ka tila kalan na san 1964 waatiw la. A tun ka di n fana ye ka ke bagandogotoro ye i n'a fo n fa cogoya; nka o ma se ka ne n bolo. O waatiw la i tun mana tila kalan kun folo la, i b'a fe, ka baara suguya min ke, i tun b'o nogondan ke. Tuma min na ne ma se soro o nogondan na, n y'a jini

Dogotoro Mamadu Kumare fil e fini jeman na ka Dokala Yusufu Jara ka nininkaliw jaabi

ka yelema furako kan. N fa tun be baganw furaké cogo min na ania tun be mogow furaké cogo min na ni farafinfuraw ye, n y'o kow cogoya

jeninini damine. O b'a jira ko ne ye furako soro ciyen ye an ka du kono. N bangera a cela ka mo a cela. A diyara n yere ye n ye n nesin a ma. Fanga

min tun be jamana kunna a waati la, o sonna ne ka yelemani ma furako kan. Dogotoro Somine Dolo tun ye kenyako minisiri ye a waati la; Moti dogotorosoba togo dalen b'o min na bi.

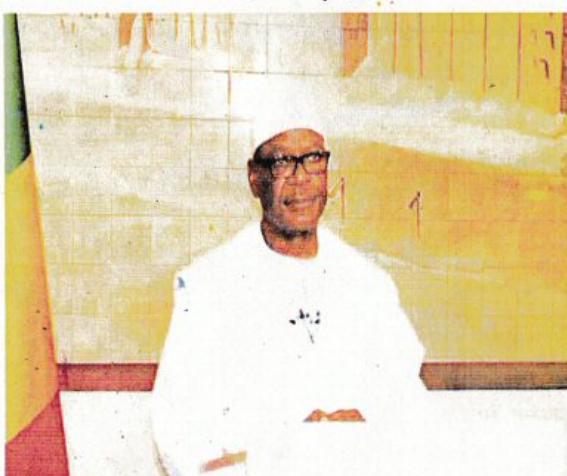
Ne taara dogotorfuraké jeninini kalanw ke Faransi. Farafinfura donne ba la, k'o baaraw damine kabini n be kalanw na Faransi yen. Ne fa de tun be jiriwci ne ma furako jeninini kama. Tuma min na ke segiffinna Malikono, ne folola ka baara ke jamana togola furafeereyoro ba la, ka san damado yere k'o nemogoya la. Giferenaman ye farafinfuradilanyoro faramakope dayele san 1968 waati la Bamako Darisalamu. Baaraw tora ka sira soro. An ye wulikajo fanga bonya. An tun mana furadumantigefeno fenlakodon jamana kono, an be taa o ka furako cogoya jenini jamanaden bee ka kene ya sabatili siratigie la.

Lakoliden koreba minnu tun be Katibugu lakolisoba Iperi (IPR) la ji ni kungo lakanani sira kan ani

A to be ne 2nan na

Jamanakuntigi ye jamana sariyasunba yelemani bila folo

Jamana ka
here ani
jamanadenw
ka ben
kama

KONKO BE LE 8NAN NA

Jamanakuntigi Iburahim Bubakari Keyita ye laseli ke Mali telesoba la juma su fe utikalo tile 18 san 2017, k'a jira k'a tun b'a fe ka yelemani min don jamana sariyasunbal, k'a y'o bila waati were la. A ka folo, fen minnu be san 1992 furuyekalo tile 25 sariyasunba dilannen kono n'u be ka demokarafanga bolili geleya a ne ma jamana kono, k'ale tun b'a fe k'olu de latilen.

Jamana sariyasunba lafasalibulon kelen ko k'o sementiya, ka kiiritige k'alebe sekaye lelema don sariyasunba la. O la sanni ale ka deputebulon hakilila nini a ko la tuguni, k'ale folola ka jamanaden tow kumajogonya. A ye foli di diine nemogow ma, ka Bamako dugutigilakaw fo, ka namakalaw ka tonba fo, ka foli di jamana fangabulonw ma, ka foli di hadamadenya sabatilékulu mogow

ani politikitonw. A y'u fo u ka hakili numan na, k'u fo u ka tinefo ani laadilikanw na.

Jamanakuntigi k'a nimisara kuma juguw la ani dantemewale minnu kera mogow fe. A y'a jira k'o fognonko min kera ko in korno na, k'a y'a kolosi o tun bena ke sababu ye ka benbalya don jamanadenw ni jognon ce. Mogow tun b'a la ka funteni jognon koro. O degun tun te ke mogokelen kan, a tun be se Maliden bee ma. A k'a ye mogow ka laadilakanw men, minnu k'u be jore, min fognonko kana ke sababu ye ka balawu wuli jamana kono.

Jamanakuntigi ka folo, an bewaati minna, sariyasunba yelemani konew mana nefo cogo o cogo, mogow tene se k'u tulo don a la, sango ka son a ma. O la, ka da a ka ko kolosilew kan, ani jamana ka here kama, ben

A to be ne 8nan na

N° folo 10

bagandogotrooya sira kan ka fara Bamako dogotro kalansobaw kan, an tun b'a jini olu ka na an ka baara dow ke nogon fe.

Kibar : Fura numan taamasiyen ye jum'en ye?

Mamadu Kumare : N'a ma ne k'an ka jiriw be mako, furakeli siratige la, a numan ye an k'an wasa don u la. Laadalafurabolaw kelen be ka furako don gundo la. U ka furaw do soro, man nogo u bolo k'i baa taa a segesegé k'a dōn, k'u be ka bana minnu fo k'a b'o furake, n'oye tige ye. Kefen minnu be jiri kono olu de b'a nafa kofa furakeli la.

Jiri soroyoro, a fura bocogo n'a bowaati ani kefen suguya minnu b'a la, olude be fura diya n'a goya dantige. Ni fura segesegelen don laboratuwari la, mogo ka kan ka hake min t'a la tile kono ani waati minnu na ka kene n'i si hake ye, o be don. Okunye fura ka se ka mako ne a tabaa ye. Ni hakeko ma matarafa fura tali la, ni tata ye danteme, o be se ka bana suguya were bila a tigi la. N'a dogoyara fana, o tigi be son ka meen k'a soro a ma fura in nafa soro. Ni furaji walima furamugu be ta, kuyeri suguya min be ke k'a suma o ka faranfasiya. Ni bolokonninden hake min be ke ka furamugu ta walima ni tegefa yere don, o ka faranfasiya.

Ni furakuru don, a kuru hake be tali ke fura kefen cogoya fana na. O de la dow ye kuru kelen, fila, saba fo wolonwula ye. O b'a jira ko kurukun be fura la. A kuru cogoya be tali ke fura suguya la. Nka furabola dow be furakuru dogoya ka da wari caman soro, kan ka furafeere la, ka fura nafako da kerefe. Oye natabaya ye. Jiri dow nafa b'u bulu la, dow ta b'u fura la, dow yere ta b'u diliw la. Jiri be soro dugukolo suguya min kan, o fana ye jateminefen ye. Jiri dow ye sumanajiri ye, dow fana ye tilelajiri ye. Bowaati be fura la; jiri suguya be n'a fura bowaati don. A dow be mako ne sufeboli, sogomboli, tileganboli walima wulafeboli la. Ni fura bora, a ka ja cogoya numan na, ka lamara cogoya numan na. Fura dow yere kene nafa ka bon. Ni fura bocogo an'a bowaati ma matarafa, a be ke jiri b'i bolo, n'a fura ti bolo. Fura dow be bo muru dane kelen walima jele dane kelen. Nege zonma fana te ke ka fura bo; n'o te ncen min be jiri la o be son ka zon sama ka noro a la k'a nafamafenw tige.

Kibar : Ceyafura, sogcogofura, sumayafura ani bijedimifura, olu nininbaa ka ca; nka munna u soro man nogo furafeereyoro la?

Mamadu Kumare : Waatiw temena furabola tun man ca, mogo hake tun man ca, wa banabaato yere tun man ca. Furabola kelen tun be se k'a jo ni dugu mugan ni ko ka furako ye. Jiri fana tun be soro yoro surunw na k'a soro i ma taa kungo yoro janna. An be don minna jama cayara, bana suguya

caman lakodonna, furabola hake fana cayara ka temenin bee kan. Digi kera jiriw la, jiri suguya dow yere be yen i be dugutaaminen ta olu ninini kama. An be ka jiri tige ka ke furaw ye, nka an te ka jiri turu. I te se ka jiri caman soro bilen ka fura caman dilan ka lamara. O de la fura numan be dese furabola numanw bolo.

Kibar : Baarakelopogonya be furabolaw ni izini furadilanyoro ce wa?

Mamadu Kumare : Baara o'baara, a numan ye letaa ka ye a kono. Kerenerenrennya la furabo. Fura labenni izini na, o b'a lamarali an'a tacogo nogoya. Nka kunnafonidu ni lafaamuyaliw n'utabe, mogocaman te ka iziniw sirataama baarakelopogonya la.

U be jiri minnu ke fura ye, dow t'a fe o ka sidon. Dow yere b'a fo k'olu ta ye cen ye u ka bonda la, ko mogo were sente don o dilanni na walima k'i bolo don o dilant la. O de la u caman b'u ta doko ka dilan u yere fe.

Ne ka furaw be dilan izini na u be segesegé. Nbetelefoninimorow seben

b'a dilan, do b'a segesegé, do fana b'a feere. Mogo kelen man kan ka nin waleya saba be ke nogon fe. Keneyakow minisiriso de be fura dilanni yamaruyaseben di; nka fen min ye fura feereli ye, jago minisiriso de b'o yamaruyaseben di.

A man kan fura ka ganze fiywuu, k'a soro a ma segesegé folo k'a dōn n'a ka jii. Ni fura ka ni, seben ka kan ka di a tigi ma k'a jira ko a ka fura ka ni; nka a te se k'a feere o cogo la, fo a k'a feereli yamaruya fana jini. NKA i yere y'a fo cogo min na, su ni tle an tul b'e furabolaw mankan na arajosow la. Moriwyere be naasiw ni fura werew bo ka feere. A bee ye furaw ye. Furabola ka kan ka jo a ka fura kunko koro. Misalila n'te mogo togo fo, nka muso do ye ne ka furudimifura san ka taa n'o ye. U kelen ka fura in kefen jate mine, u y'a dōn ko namasa b'a la. O nafamafen do ye potasiyomu ye. Ale danteme dun ka jugu tansiyan ma. Tansiyan fana be muso in na. Ne ka nimoro minnu be n'ka furaw forogow kan, a ye ne wele o do la ka ne nininka o kono na. Ne y'a jaabi ko, a ka dogotoro ye tige fo; ka laban k'a jeya a ma, ko namasa kefen do ye

Jiri be soro dugukolo suguya min kan, o fana ye jateminefen ye furako la u kan, walasa ni mogo min b'a fe ka kunnafoni werew soro ka furaw kan, u ka se ka nwele. Faramakope de be furaw bayelema ka ke furamugu, furajiwani furadioroye, k'u ke minen numan kono, min b'a to u ka se ka lamara ka waati jan ke. Ne yere tun be furasuguya minnu fana kofolen b'a ye tansiyan kola a k'oluyere ta utacogola, baasi fosi tena a soro ka den furudimifura in tali la. N'i dalen t'i ka fura la, i t'a kono kono don, i be siran ka jo a koko.

Hali mogo man kan ka fura dilan

sanko k'a feere k'a soro olu yamaruyaseben w'bolo. Fura feereli yamaruyaseben sarati kuntaala ye sanduuriye. N'odafara ib'a la kura. Nka n'a kolosira ko fura in te se ka bana furake bilen, walima ni kololo jugu kolosira a la, a feereli be dabila k'a soro hali san duuru folo in sarati ma dafa. Furafeere ye jago ye. N'i b'a ke i b'a yamaruyaseben ta k'a sariyaw matarafa, N'o ye ka so jo a kama.

Kibar : Fura be tilen ka mankutu arajow la; yala e b'a dōn ni fura ninnu be segesegé folo k'a dōn n'u ka ni, ka soro k'u kofa mogow ye wa?

Mamadu Kumare : N'an b'a fe ka taa ne furako la, fo an ka taabolow jabato. Dakun saba be furako la. Do

Fura suguya ani fura hake min be se ka bila o so kono, o bee dantigelen don. Mogo yamaruyalen fana de b'u feere, min b'u dōn a nema. Goferenaman . . . tun ye farafinfuradilanyoro do dayele min be wele Deyemite (D.M.T). A fana ka furafeere yamaruyaseben sarati tun ye san duuru ye. O dafara a m'a lakuraya. Yamaruya t'a bolo ka fura dilan ka feere tuguni. O de la goferenaman ye a k'o baara in dabila. Malik kono an be don min na yamaruya be farafinfuradilanna min bolo, o ye ne ye.

Kibar : Baarakelopogonya be farafinfurakelaw ni dōgotorow ce wa? Sabula kolotugu, kunkolotow furakeli aniceyabana furakeli donriya caman be soro farafinfurabola dow la.

Mamadu Kumare : An ye tonba do sigi farafinfurabolaw kama min be wele tubabukan na «federason». O sigikun ye u yere dama ka nogon lakodon, ka ben ko la, k'u fanga ke kelen ye farafinfurako letaa sabatili la. Any'a jira u la, ko n'u farala nogon kan, o b'u demeni noga, sabula jekulu demeni ka noga ni mogo kelen kelen demeni ye. O la federasonba sigira, ka laban ka marayor bee damanaton sigi; n'o ye marayor faabaw ye ani sekiliw faabaw. Ka labanku o yorowdogotorowlafamuya, u k'u jilaja ka baara ke n'u ka yorow federason ye. Farafinfurabolaw be fura suguya minnu dilan u be bana minnu furake, yorow dogotorow k'a laje k'o kunnafonjwlamara. Kalo saba osaba, an tun be sigio seereyaseben sorolenw kunna ka hakilila falenfalen ke.

Nka tige yere la, a kolosira kodogotoro ninnu ka sira tun te laadalafurakela ninnu na. A tun ninina laadala furakelaw fe, n'u te se ka bana minnu furake, walima n'u y'a dōn k'u bana dese ka minnu furake, u k'olu lase-dogotorow la. Akolsira ofana na ko dogotorow tun mako t'u ka mogo laselenw na u ma. Tuma dow yere la u b'u lagosi.

Sisan laadalafurakelaw be nogon soro u ka federason de la ka nogon kumanogonya furaw kan. Dogotorok ka fesefesi dama ma furakelaw salaya. U yere dama fana ma se ka ben. A ma ne federason cira fila ye. Ne ye farajogonkan dabali tige cogo o cogo, ben ma se ka ke ko la folo. U dow yere b'a fo ko demokarasi nana ko bee k'a sagolaton dilan. Dogotorow fana tun b'a fe ka ko bee tigiyia ta laadalafurakelaw lekoro. O bee de nana ni fognognok juguyali ye. Nognognagosi fanga bonyana unijogon ce.

San 2002 waati la an ye laje do ke. An ye kunnafonidilaw wele o kene kan; n'o ye animateriye. Nka kuma bembali caman fora kene in kan o animateri dow fe ka 'nesin laadalafurakelaw ma. Mogow sora ula k'a fo, k'olu dahirimde be mogow bolofenwlagamuniha. Olakolumako :

A to be ne 3nan na

te laadalafura neni n'a kolonya la. K'u ka furaw segesegera k'a don k'u ka ni o, u man ni o, o bee ka kan olu ye, k'olu mako fosi te yamaruyasebenko la. Nin kuma ninnu de koson, ben ni bolodijognoma mintunka kan ka jini furabolaw ni nogon ce, ani furabolaw ni dogotorow ce, o ma se ka ke bilen laje in senfe. Furaw segesegeli laboratuwari la, o tun benna daw ma, nka daw fana hakilila tun t'o ye.

Bi-bi in arojo daw be furabolaw ni moriw bisimila k'u ka baara ketaw dantige, k'u ka furaw lagamu. Daw yere ka fura daw be bila arajosow la ka feere.. Bakurubafo la, ben te furabolaw ce, ben t'u ni dogotorow ce, hakilila numan fana te tubabufura lafasabaaw la ka nesin laadalafurabolaw ma.

Kibaru : E be farafinfurako nejinini na a meenna. Iye fura suguya jumenw soro an'u be feere yoro jumen na?

Mamadu Kumare : Mogo hakilima daw y'a jini ne ka taa fara Omesi mogow kan walasa ka jamana daw deme u ka se ka furako bila sen numan kan u ka yorowla. Sanni ne ka taa o baaraw la Omesi la, ne tun ye

fura suguya 12 soro. Nka an be don min na fura minnu ye sangal soro n bolo olu la, o ye sumayafura ani furudimifura ye. Mogo kelen te se ko bee la. Ni min ka ni i bolo ko segesegeliw y'o seere, i b'i fanga digi o kan. N'i y'a meni be fura numan dilan, jiri numandebibolo. Jiri numan soro li geleya de be ka fura tow labencogo numan bali n bolo.

O sumayafura ni furudimifura be soro furefeereyoyoda ankerefe yan, min be wele «Faramasi Danna». Ne ye n bolo bo furefeere la. Sabula furadilan ni furefeere fila taa mandi ni nogon ye. Do be do bali. Sumayafura in togo tubabukan ye «Malariyali Fiko».

Kibaru : Ehakilila ye jumenye kilisi la? Kilisi be fo ka fura daw bo, ka daw kuru ani ka farikolo yoro daw saalo.

Mamadu Kumare : Jayoro be kuma na. Kuma daw be mogo dimi, daw b'i nisondiya. Osababu ye da finebocogo ye. N'i y'e fura tige ka di mogo daw ma, walima ka fura tige k'a kuru ka di daw ma, kasoro imida yaalayaala a kunna, u farite foni n'a ye. Ofurabocogo inde be fura caman ju dili geleya mogo

were ma. Sabula u meenna ka mogow nenamini ni nkalon min ye, u t'a fe o ka korodon. O mogo suguya caman b'a ka furaw ju di yoro jannamogo ma ka teme a sigidalamogokan. Nka o t'a jira ko mogo te yen, min te fura bo ni kilisi ye. Kilisi ye hadamaden n'a sigida n'a lamini ce ko ye. Nkalon t'o la; sabula dije ko bee ye naniya ye. I y'o naniya in bange o, i y'a gundo o, naniya wasara. Lamerikene do, min togo ye Piteri Tomusoni, o y'o kuma in sementiya. A y'a jira ko jiri suguya do be sahara kono, n'i y'a turu cogo do la a be nonin bo; nka n'i y'a turu cogo do fana na a te nonin bo. K'i b'a turu ni naniya min ye, k'a b'o sawura de ta. Mogo be naniya min siri ni kumakan dogolen walima a bangelen ye ka nesin a mogonogon ma k'a bana walima k'a keneza, Piteri k'o waleya in fana de be hadamaden ni jiri ce. O b'a jiri ko mogo be se ka min k'a mogonogon na, a be se k'o ke falenfenw na. Ne te fura bo ni kilisi ye. N'y'e fura fen o fen difan, a si ma dilan ni kilisi ye. Nka o t'a jira ko ne ma da kilisi la. Ne bolo naniya wasara.

Kibaru : Laadilikan jumen b'e fe ka fo furabolaw ni banabaatow ye furako kan?

Mamadu Kumare : Mogo caman be ban farafinfura la ko hake t'a la. O te kuma jolen ye. Hake be fen bee la. Bolokonninden filia ni saba ani tegefa min be kofe i'ye, o y'a fura suguya hake tacogo ye. Mogow be kuma do fo, o ye faratiba ye. U b'a fo ko fen min be banabaato keneza, k'o be fa don mogo kene na. Ni furabolaw ni dogotorow ma baara ke nogon fe, furakeli te sabati. Sabula lajeliyelakika ye farikolo cogoya donni na. Ni lajelikelan t'i bolo, farikolo donni feere fosi el'a, i ka furakeli camanyetokaje ye. Mogo, hali n'i man kene, fura daw be yen a man kan i'kolu ta. O bee be don lajeli de fe. Fura do be se ka mogo do furakel, nka a tacogo an'a waatiati be son ka bana were lawuli a fari la. Dogotoro te subaa y'e. Kuma mogonya minbe teme banabaato ni furakelikela ce, a de be furakeli nogoya. Fura be fen min k'il'a, i b'o de nefo; taamasiyen be mine olu kan k'u fura fura kololow kan.

Kumakan tara Dokala Yusufu Jara fe

Angere yuruguyuruguli b'a to san soro jatew be ke da lankolonw ye

Kucala depite d'o n'oye Bakari Kone ye, o kelen ko ka seben do bo angere kolonko k'an, a file ka doweri bo yuruguyugumi be angere sanni sugu soroliko kan. Ale yere ye senekela ye. A y'a jira ko waleya min be senna sisan, k'o ka jugu ni angere kolonko ye.

Misali la a be fo ko nogofin bore keleb songo ye sefawari dorome ba saba ani keme koontron ni bi wofohwula ni wored (d.3 976) ye, ko nogojie songo ye dorome ba saba ani keme naani (d.3 400) ye. N'i ye senekela ka noga labaarrataw jatmine Mali kono, 99% y'o nogofin ni nogojie ye.

Nka goferenaman be nogofin ni nogojie filia bee di senekela ma songo na; n'o ye sefawari dorome ba filia ani keme filia (d.2 200) ye. O b'a jira ko goferenaman be dijed.1760 kono nogofin songo la ani d.1 200 nogojie songo la.

Mogo minnu be angere ninini yamaruyasebenw lafa, olu b'u ta soro angereko la nin cogo la: U be togo gansanw de seben o sebenw kan, minnu yere t'u ka yorow senekela ye. Nogofin ani nogojie nininta bore hake da gansanw fana be seben olu kan. O yamaruyaseben ninnu be feere mogow na, minnu be taa angere san

jamana kokan. Bore kelen o kelen be yamaruyaseben kono, a tige be wara hake do sara, o kunkoro, seben sansonge ye. O la ni nogofin don, sefawaridjorme 200 be sara fu. Nogojie bore kelen o kelen, sefawari dorome 400 be sara fu. Kasoro u tena angere fosi jini; sabula mogo minnu togo b'o sebenw kan k'u ye senekela ye, olu ye togo gansanw ye. Senekela manab, ubena o seben lankolonw wari fu ce faso kesu la ka k'u kun. O mogo minnu be angere ninini yamaruyasebenw lafa, u ni angeresanjulaw ka janfa de ye nin waleya in ye ka nesin jamana ma senekela ka kan dibi la. U be da camanbaw fu, k'o bena soro sumanw na kanpani kono. U b'o dabaw ke k'u ka sonyali dogo, kasoro suman hake min bena soro o t'o bo fiyewu.

Depite ka fo la, tige be laban ka bange o kofe, sabula san o san do be ka fura sumanw songakank'a sababu ke sorokebaliya ye. A fura ko suman hake min sora o te tige ye; sabula noga hake min kofora k'o dira senekela ma o te tige ye.

Jatmine na, ninan gofereman y'a fo fo angere hake min dira senekela ma, 30% fo 40% yuruguyurugura ola sannisebenw lafabaaw ni julaw fe, k'a sababu ke wari fu boli ye faso kun ni yamaruyaseben lankolonw ye. Faso be bone a ka wari la, suman te soro jamana kono.

Osiratige la, depite Bakari Kone b'a nini segesegeli ka ke nin waleya jugu in kan Kucala, Bananba, Kita, Sikaso, Kolonjin an Tumutu senekemaraw kono; sabula ninye kasaara ye jamana kono. B. J. S./Dokala Yusufu Jara

Sariya : Furakeli kecogo jugu jangili

Jangili sariya Mali kono, o sariyasun dakun 5man be boli furako cogoya kan. Mogo o mogo mana i tugu ka fura di mogo do ma, hali n'a tigi yere sonna o ma, n'a y'a bana walima k'a dese ka baara ke, i ka kan ka kasos k'a damine kalo 6 la ka se san 3 ma. I ka alimani sarata fana b'a damine sefawari dorome ba naani na ka se ba bi naani ma ka laban k'i gen ka bo jamana kono k'a ta san kelen na ka se san tan ma.

N'i ka fura dilen y'a tigi bana ka waati kuntaala jan ke, i ka kasos b'a ta san 5 la ka se 10 ma. N'i ka fura y'a tigi faga, i ka kasos b'a ta san 5 la ka se 20 ma ka laban k'i gen ka bo jamana kono k'a damine san kelen na ka se san 20 ma.

Saliya Kuyate ye AMAPu n'a jejnogonw bila n'enafin na

Kibaru ye Amapu bolofara do ye min nesinen be kunnafoniko ma bamanankan, marakakananifulakan na. Saliya Kuyate tun y'o sebenw dilanni mansinbolila ye. A bangerla san 1966 konoona na Tusegela, Kolonjeba serékili kono. Taratalon utikalo tile 1 san 2017, Ala ka wele sera a ma Pönde dogotorosoba la k'a si hake to san 51 na.

Sebenw dilanni mansinbolila, Saliya y'o degeli damine sebendilancakeda do la Bamakokura min be wele tubabukan daje surun na «SISA», ka laban ka do ke Zeriwe Munkoro

fana ka cakeda la san 1990 waatiwla. San 4 o kofe Amapu y'a ta ka bila Kibaru la n'o ye fasokanw kunnafonisebenw dilanyo ye.

Dusu ni galabu ani paara kanu min turu be Saliya la, o y'a to a sera ka mansinbolilwomisen camandonjoona ka baaratigwasa. San 1995 konona ha, Saliya Kuyate kera Kibaru mansinbolilaw nemogoye. Nka don si kelen na Saliya m'a yere nemogomin. A n'a jejnogonw tun be sebendilanyo in baara bee ke nogon fe. A k'o kononanjeyna ni yeredi sera k'a to a fana ka degeden caman ka faamuyaba soro. Baara dama te, Saliya jora a namakalajoyoro la ka sori mogo bee ma. A jejnogonw tun b'a wele «Jeli faama, segesi babi». Tulon ni yele ani majigin kono Saliya ye mogow kala nogon na ka hadamadenya sira numan taama n'a jejnogonwy. Asigijogonwy osere ye Kati - Heremakono.

Nka sayo mangelen fo donsebalya. I da Jeli faama, i da! «Segesi babi» Ala ka hine i la.

Dokala Yusufu Jara

Tijen'i fanga be ka bonya demokarasifanga kono

N'an ye kalan ke, an ka gëre maakoroba la ka kodon jini ka fara an ka kalan kelen donnia kan.

Nin ye maakoroba do ka kumakoroma ye. A ko «sira do be yen, n'i ya taama ka se a dan na, n'i be segin, i be segini kokan». Oye jiri deye. Mogo be yelenjiri kani nekan, nka n'i be jigin, i be jigin i kokan. Maakoroba in ko hadamaden ka dinjalatige b'i n'a fo jirikanyelen. Sabula ki kera masake o, i kera nafolobatigi ye o, i kera senkola tigilamogo ye o, n'i bora denmiserya la ka ke baliku ye, o ye yeleni ye. Nka baliku be jiginni damine n'a be don maakoroba la. Ni nsana in be kankarimada ke an sisan mogow ye; kerénenkenne la sisan maakorobaw; minnu si hake b'a ta san 70 la ka yelen, n'o ye Mali ka yéremahoronya ninibaaw an'a soro la minnu jena. Olu caman de b'a la ka bi denmisennin ka netaa tine k'u bila kosegin na k'a soro u ma yelen ka se jiri dan

na. Ub'a la ka denmisennin malasa ni nkalon ye. U b'a fo ko denmisennin ye jamana sinjnesigi ye. Kasoro maakoroba de ka kan ka denmisennin bila sinjnesigi sira juman kan. Ni maakoroba kera tijenikela ye, a ka denmisennin lamonen tena se ka sira juman ta.

Folo ni denmisennin tun kolosira tijen'i sira kan, maakoroba de tun b'a wele k'a laadi. Nka sisan maakorobaw deye tijen'i sira donbaa ye denmisennin wá. Denmisennin dow yere be maakorobaw laadi bi, k'u bila sira juman kan. O ye woyo yelen'te yéntin kan. Ne delila k'a fo ka teme, ko ni koo koda minecogo ma, a labancogo te. An ye horonya da kerefe, ka sariyawta, minnu n'an danbew te jognon ta. Demokarasifanga mana je cogo o cogo, mogo kelen de be sugandi ka ke jamana jemogoba ye. An kana tuludorofugula don mogow kun na. Sabula ni ile bora o be yele. N'an ye tine

Yaya Mariko

bila ka jamana baara ni nkalon ye. Ka Ala ka danw sagon, an be meen tan de! Kuranskalan t'o je, dugawudon t'o je; fo an ka segintijéma. Mogohake minora demokarasijinini na san 1991, an kana jine o ko. N'an jinen, Ala te jine. N'i ye fanga ta ni kan min ye, ka labank'o waleya nifaantaw ye, o ye layidutiye ye. Jamanaden fanba be Mali geleya jujonyoro don. Yorjanko te. A daminéna demokarasifanga kono. N'iye juru don Ala la, o sarali man gelen Ala bolo. Hadamaden

kafara ka yaada kojugu. Dow yere jena ko Ala te yen bilen. Hali sisan, i b'a soro faantan do be faama do bolo k'o nimabro ka dugukolo nofe. K'o gen ka bo a fadugukolo kan ka ke a ta ye. K'a soro faama in ma woloyen, a faka dugukolo te. Nka bi fanga kama, a be do ka dugukolo mine a la diyagoya la, ko warib'a kun. Jamana be se ka jo nkalon kan cogo di?

**Jamana te jo
hadamadenya kecogo
juman k'o**

An ka nsana do b'a fo, ko «kun te bo ko min na, munun t'o je». N'an ma fara dantemewale la, ni fara karila ba kono don min na, o tene fo mogo si ko. Minnu ko «an te, an banna» ani minnu ko «an sonna», uka je ka baara ke ni hakili ye. N'o te ni ko duurula don o don, jégeba caman be bila bore kono.

A be fo, ko ko te mogo jini, ko mogo de be ko jini. Mogo t'a ka kótegekulsi béré don, fo a k'a bila ji kan. Nin

fójogonkoba in da man di mogo si la. Hadamadenya tijen'a Mali kono. An k'a jini ka fara jognon kan ka mogoya dilan folo.

An ka maakorobaw ye hadamadenya josen caman sigi senkan a mënna. Furu ye ce ni muso fila kundoniye. U ma furu kecogo were sira don an koro. Hakilima bee ye kulu kuncé don fuga ye. Tubabuw ma an ka laadaw bi. Silameya kóniyelaadakalo caman lagosi, n'oyebasikow ni mogofagako tow ye.

Demokarasi ma se ka ke here ye Mali ma folo; sonyali, binkanni, döröguta ka fara kojugu caman wérewé kan, olu sebekorowarala. Kodiyagoya te mogosikanbilen, minmama mindiya o'ko ke. Ce sago t'a muso la, mansa sago t'a denw na.

Bee hakili la, ko majigin tuma temena. Nka hadamadenw b'u ta la, Ala yere b'a ta la.

**Yaya Mariko ka b'o Senu
Bamako
02/8/2017**

Tilenbaliya ni wolomani ye gasi ye hadamadenya kono

Waleya fila be yen n'o ye tilenbaliya ani wolomani ye, olu be k'andanbelagosi. Nka olagosili injubay'anka dutigi caman ye.

Mara sinsinbaa folo ye dutigiw ye. Ni dutigi m'a ka dudenw mara ka je, dudenw te hakili juman soro, du ka netaa be geleya. N'i ko du, a fo dugu. N'i ko dugu, a fo jamana. Dugu ni jamana si ka mära te sabati ni du ta ma je. Ni mara ni danbe ye mogo minje, a ka hadamadenya be ke tokaje ye.

Mara ni danbe y'an ka jamana 'sinsinbere do ye. Jamana si ka netaa te se ka sabati ni mara ni danbe ma lakana. Odekosonfolomogow matulon ke mara nida'bala.

Mara tun be du min kono folo, o denmisennin mara taa yoro o yoro la, o ka marako juman taamasyen- y'a taamacogo, akumacogo'an'a

Isa Jalo

ka hadamadenya kecogo ye mogo tow fe. Olu ye majigin taamasyen ye. Dutigi tow tun be u nemada o dutigi masina fe ka gëre a la k'a hakilila jini. Adenmusow tun te gala; u bee be furu; nka manamanamogo tun t'u soro. Sabula ba min be wa kelen (drome 100C) soro, kabini o fitinin, o be keme duuru fari da.

Bi, dutigi caman ye mara ni

danbe lagosi k'a sababu ke u joyoro labilai ye u musow ye. Natabaya ni wolomani kelen be k'an ka jamana hadamadenya sigi a sentege kono. Benbaliya ni kotonogontalabaliya cayara. Bonya niladamuy'a yere jini. O nata kelen ye tilenbaliya sinsinanka duw kono. Fenbe duden min bolo ani fentem min bolo, olu minecogo te kelen ye dutigi bolo. Kasoro dutigi tilennen mako te mogola soro ni koli la du kono. Bee minecogo ye kelen ye a bolo. Mara be ale de ka so. N'o te dutigi jegennen ka so, mara te yen. A bora a meená. N'o te desanta ralizason majamukan min file an bolo, ko mara ka segin so, o ye kuma gansan ye. Ni mara sigikuron te so, a te segin.

**Isa Jalo ka b'o Kédugu,
Dugabugu komini na Kati
12/06/2017**

Isa Jalo ka b'o Kédugu, Dugabugu komini na Kati

12/06/2017

Senekelaw ka posoninfiyé ye geleya ye zofonbuluko la

Ne siranna, ne jorela kosebe; sabula bagaji, nido k'a ma posonin, o kelen be daba kamalen ye senekelaw bolo sisan. Nakotigw kerebete. Bagaji kelen b'a bee lajelen ka baarakenmen ye.

A dun be waati jan bo, zofonbulu fana kelen be warjininsira ye mogo caman bolo. O zofonbulu n'a be ke «fakoyi» ye, o fanba fana soryoro ye forow ye, ani foro koro. Musow ni denmisennin cesirilen don kosebe zofonbulu jinini fe wulaw kono bi.

Zofonbulu be bo forow kono senekelaw be posonin fiye forow kono. A fo o posoninfye te geleya ye zofonbuluko la?

Bagaji suguya do be yen, u b'a wele ko «bee faga». Oka jugu falenfen tow ma kosebe. Ne b'a jini zofonbulubjolaw fe, u k'u janto u yere la. Ni

Soyibajan Jara

bagaji fiyera yoro o yoro la, u kana són ka zofonbulubjolaw. Wari mana diya'cogo o cogo mogo nikun keneman ka di n'a ye. Konobara te són nogo ma; wa konobara mana nogo a te se ka kó. Jantonyeréla koro ko ja.

O temenen kofé, ne ka foli be Minata Tarawele ye Kodumandala - Wolojedo. Ka Minatajan Jara fo Sabalibugu-Bamako. Ka Yaya Mariko fo Senu-Bamako. Ka Fasoko Kulubali fo Wolodo. Ka Musa Baba Jara fo Wolojedo.

Ka Gonba Tarawele fo Doribugun - Coribugu.

Soyibajan Jara ka b'o Kodumandala-Wolojedo, Nonkon komini na Kolkanin

Kibaruseben be b'o kalo o kalo juma laban na.

**Mogo be se k'u hakili to o waati la ka taa u ka Kibarusebenw nofe u
wórcyos la**

Kalankene :

Kumasensigi geløyaw (*la syntaxe*)

An y'a kolosi Kibaru kalanbagá n'a kanubaga dów ka batakiw kóno, ko geleya b'u kan kumasensi kecogo la. Bawo u b'a fe' ka kuma caman fo, u t'se se a sebencogo la. An be laban ka segink'o batakiw sebenkura ye. O la, a be se ka k'e an be do bo u hakilila la, walima ka do fara a kan kasoro an m'a dabo a kama. O sababuya bora mun na?

I b'a sorò hakilila ma seben ka ne,
k'a dafa, bataki kono. Ola, an b'a laje
nin Kibaru in kono ani Kibaru natawa
la, ka fesefesseli daw ke, ka feere daw
dantige, ka dönniya daw di, minnu b'a
to caman be bo batakisebennaw ka
geleyaw la. Ola, u kana salaya
batakiseben na; bawo Kibaru
la penamavalan folo ve batakiw ye.

1 - Kumasesnigi ye mun ye?

Kumasensi^g ye hakilla sebenni
ye ni kumasenw ye. Kumasen kono,
dañew ka kan ka sigi-sigi nogon ko
cogo di? Obé dón kumasensi^g kono.
Dañew b^e se ka falen nogon na cogo
di? U jyorgów b^e se ka yelema cogo
di? Kumasenw b^e se ka da-dañogon
kan cogo di? Nin b^e dönniya b^e soro
kumasensi^g dönniya kono.
Kumasensi^g ye Maben ni
kankodönniya bolofara ye, mogg^b b^e

Maakorobaro : Jilabanaw

Ji be lanogo hadamadenw ni baganw, fənjenan maninw ni falenfenw fe.
Ji nogolen bəe te dən jenafileli la. I be
i ja ye ji do la, a be fo k'o ji jelen don,
ko o ka sanu, ji sanuman don walima
ko ji sanuyalen doni. Odorən man kan
ka mogo da ji la. Ji do be yen, a jelen
don, i b'i ja ye a la, a sanuman don,
nka n'i y'a min a b'i bana, kənoboli,
təgətəgonin, korosokarasa, ni bana
wərew. Ji sanuman walima ji
sanuyalen caman de be yen,
banakisew -be minnu na; nka
hadamaden t'o banakisew ye a
lankolon na. Ola, ji sanuman walima
ji saniyalen te ji banakisentan ye
diyagoya.
Ji fen o fen be woyo fiñe na, kow ni
bau, dalaw anî kolon mincko juguw
kongii ye fen ye mogo ka kan ka siga

Sariya : Dankarili kaburuw ni suw la, ka su yoro do tige walima k'a kolow ce, o nangicogo

Sariyasan 204 : Mogo min mana dankari kaburu la walima su la ka kon suturali ne walima suturali kofe, o be pang'i san kelen fo san duuru kaso; a ka aliman'i sarata fana b'a ta sefawari dörème ba tan na ka sé ba bi naani ma.

Sariyasan 205 : Ni dankarila kaburu la ka su bo walima k'a yoro do tige, o kebaga be ,nangi san duuru kaso; a ka alimani sarata fana b'a ta sefawari dörome ba bi wooc la ka se miliyon kelen ma.

Sariyasan 206 : Mogo min mana mogkokolow ce feereli kama, o be nangi kalo 6 fo san fila kasou; a ka alimani sarata fana b'a ta sefawari dorome ba bi wooro la ka se ba keme ma.

Ni mogo yoro were de tigelen don feereli kama, a tigi ka kaso kuntaala b'a tasan 5 la ka se 10 ma. Langili be se ka farinya ka teme o kan, ni joginni in y'a tigi faga.

Dukene : Azi sira surun Eropukaw bolo

Añini ka diñe dñ. Sankemé 13nan waatiwla, kasadiyalanw nafa tun ká bon Eropukaw bolo i n'a fo sanu. U tun be ke naw na ka dumuni sankorota. U tun be ke furaw ye, u tun be finiw ni yorow kasa diya.

Namakuw, misikuw, jiribulu ni jirifara suguya caman, adw, olütun ma ka di. Wa olu tun be soro Azi gun de kan. O nafamafen ninnu tun be doni jogomew fe ka Azi ceci ka soro ka don Eropu kono. O jago in taakasegin, tun te se ka na ni jagofen bercé ye.

Feere min jiginnia Eropukaw kono, o kera jikantaama ye, ka bo Eropu gun kan ka taa Azi gun kan. Bawo kurunyaw bese se ka jagofen caman doni ka taa Azi ani ka jagofen caman san ka segin n'u ye waati surun kono. Tembe ke ke jiksinsira min fe, Eropukaw y'o neñini. Pöritigalikaw folo de ye nesõr'a ko la. Pöritigali masakeden do, a togo tun ye Hanri jikantamana (1395-1460). Ale ye jikantaama kalanso do sigi senkan, ka to ka kurunyaw bila ka taa Afiriki gun kogojibolow yaala. Owaatiwlá, kurunibabolilaw tun be siran Afiriki kogojí ne, n'o ye Atlantiki ye, k'a woyo n'a fijekolonaw ka jugu. Masakeden in tora ka kurunyaw bila ka taa, fo u jagleyara, k'a faamuya ko baasi te Afiriki gun kogojí kan. U y'a tate miné k'a ye, ko n'i bora Pöritigali, i bese se ka Afiriki gun lamini, ka soro ka se Azi gun kan.

San 1488, jikantaama kapiteni do, a togo Baritolome Jasi, ale sera ka Afiriki kogojji fimekolonbow teme, ka taa a belen yoro do la, k'o togo da ko fimekolonbadugukolo. A tilala ka o yoro in togo yelema ka ke jigiyadugukolo ye. Baritolome Jasi sera ka Afiriki gun lamini, ka geji (kogojji) Endiyen tige.

San 1497, Pörigital jikantaaman do, a togo Wasikodegama, ale koni sera ka Afiriki gun lamini, ka se fo Azi gun kan. A bora Pörigital ka na Afirikidisi dankan na, fo Mañendi. A ye Geji Endiyen teme, ka se fo Endujamana kan Kalikuti.

A ko a bē kasadiyalan ni nadiyalan ninnu caman san ka segin n'u ye Eropu gun kan, nika Enduw ka masake, Araja ma son. A y'a jini Wasikodegama fe ko fo a k'u san ni sanu caman ye.

Mahamadu Kanta (An ve nin kunnafoniw soro tarikiqafew kan)

ke u dagayoro n'u bugunyoro ye. O de la bana caman be hadamadenw na, u caman sorla u minniji, u ka tobiliji walima u koliji fe, hali finikoji fe. O banaw ye jilabanaw ye. Jilabana dōw file nin ye :

- Konoboli :

Konoboli ye jilabana ye. Ji mana lanogoka se hake do ma, i be banakisew soro a la, minnu be na ni konoboli ye ni ji in sera hadamaden kono. Konodimi jugue laban konoboli ma, banakota te dabilia, farikolo be laafu, ji be dogoya farikolo la, dawglow be ja, sugune be dogoya, fasaw be magaya, nekisew be taa wo kona, neji te sora.

Nikonobolito ma demenifura farimanw
ye joona, a be se ka dijne to, sango ni
den don walima dènmisen.

Ji tow ni sanjiw be woyo ka ke kolon min kono, kolon min dafela ye binforo ni baganw laminyoro yere ye, kankun te kolon min na walima kankun be kolon min na, nka samaraw be yelen a kan, kolon min te datugu, kolon min jurufilen be binkawuli la namanuw ni nogow ce, o kolon ji be ke sababu ye ka konoboli bila rhogow la, minnu b'a ii ke u makow ye.

Bi, kolonji man kan ka kono boli bila
mogo si la, ni mogow sebe be u ka
kenya sabatili ma. Ni mogow sera
k'u ka kolon jiko ke u haminanko folo
- do ye, u be feere soro k'u yere tanga
kono boli ma, kono boli min sababu ye
u vere ka kolonji ye.

Karamogo Daramani Tarawele, Ji ni
jilabanaw, kalan diya, 2006 san
Zuwenkalo

Gawo bolotigela nangira san tan kaso la

Jangata tara ka mogo minnu segere Gawo, ka fara lakanlitanina caman kan, u y'u sensen ka "kurudapeli" segere Bamako, walasa u na se k'u ne da Aliyu Mahamani Ture kan. Bee b'o min wele Gawo mogobolotigela, tuma min na Mali koronfela be mogo murutilwen bolo, n'o do ye jahadikewal ye. Aliyu minena a san 3 ye nin ye. A ka kiiri tigera jumadon, utikalo tile 18 san 2017.

Jahadikejekulu min be wele Mujawo, o ye Aliyu Mahamani Ture ta ka ke sariya lafasapolisiw niemoga ye Gawo dugu kqng. Mogo don min bekurane don kosebe. O polisiw ka baara tun ye ka dugumogow lakana ani ka demisewn ka baajanbilayaala dabila. Mogo o mogo tun mana soro waleya konnenw na, o tun be lateme kiiritiglaw ma silamediine togo la. Walasa ka baara nogoya Aliyu Mahamani Ture bolo, Muzawo tun ye baarakeminew di a ma, sariya b'a jira ko mogow be se ka nangi ni fen minnu ye. Gejew ni bolotigelanw b'o la. O siratige la, Aliyu Mahamani Ture ye mogo caman bolo tige, a fora ko minnu ye sonyali ke. Mogo 140 tun be Aliyu bolo baarakenogoya la sariya labatoli kama Gawo n'a lamini na. A ka kirri tigeri, a pangira san tan kasoo la.

Jamanakuntigi ko an bëe ka kan ka Mali dëmë a ka wuli

Jininkali fila kéra jamanakuntigi la ORTM na taratodon utikalo tile 8 san 2017. Yelema min nesinna bë san 1992 feburuyekalo tile 25 sariyasunba ma, nininkali fanba bolila o kan.

Oko te ka taa mogocaman jiminsira fe; nka on'a ta bëe, jamanakuntigi hakili

Jininkali kéra jamanakuntigi la, k'a kolosya kabini zulyekalo la, k'a bë ka mogow lamen k'u hakilila jini kosebe. Jamana fangabulonw kofé, k'a ni politikitonw mogow sigira; hali mogo minnu n'a te hakilila kelen na yelema donniko la jamana sariyasunba la. K'a be körjumen dio hakilila jini ninnu ma? Ani k'a menna a b'a fe ka mogow wërew kuma nögonya; i n'a fa hadamadenya sabatilikulu mogow. Musow ni denmisénw ani dugutigw b'o la. K'a be mun de nofè nin hakilila jini ninnu in na?

Jamanakuntigi ko jamana kono, waati döw bë se, némogo k'a kan k'a jini k'a dòn ko min be jamana kono. Mogo kelen-kelen bëe b'a dòn, ko yelema ka kan ka don Mali sariyasunba la. Alajini kekò sabanan ye nin sen la ye. A ko fila minnu temena, olukuntunye ka yelema don sariyasunba la, walasa ka jamana maracogo keje ni Afirikitilebinyanfan nafoloko tonba Imowa (UEMOA) taabolo ye. Ola, ko jamana nafoloko sëgesegeli kiiriso ka sigi. O te yelema donni ko sariyasunba la. A ko

an y'a kolosi fana, ko ben ni lafiya soro si rira fe, geleya döw bë fangabulonkola; kerékerénenya la mogo suguya döw bë jamana kono, a juman ye olu da ka don jamana kunkankumawna. Sabula ko joyoroba b'u la sigidalamogow ni nogon ce ben soroila. A k'o doyejamajemogow n'a tow ye.

Jamanakuntigi k'o mogo ninnu da bë don jamana kunkankumawna cogo di? A ko Sena sigili sen kan, o de bëna ke o kecogo numan ye. A ko mogo caman y'a jira ko n'o Sena mogow be ta jamanakuntigi de ka kan k'a sagolamogo hake do di. K'o de bë se k'a to o jamajemogow döw ka se ka don Sena kono.

Ninbëde yéyélémani nininkunye sariyasunba la. Jamanakuntigi walima depitebulon de bë se ka yélémani jini sariyasunba la. Jamanakuntigi ye nin lajini ke, depitebulon sonna. Okofejamanaden tow tun ka kan k'u kandi o kan; nka a ko fanga sinamatonw wulila k'u jo, k'a ko lase kiiriso la; n'o ye jamana sariyasunba lafusalibulon ye. O y'a

la k'o yélémani in ka kan ka waley. Sabula ko ben ni lafiya soro li Mali kono, k'a dantigelen b'o benkanseben kono.

Anbena ojininkali wani jamanakuntigi ka jaabi döwlase Kibaru kalanbaaw ma.

o ye benkan ani lafiya ye. A k'a sago don o benkan ka ta jamana togo la jamanaden bëe ka nafa kama. O benkan jinini, a k'a b'o de k'wa a t'o dabila. Nka a ko mogo döw bë ka ban o ma, ko ka jamana sariyasunba yélémani bo a ma pewu ka da u hakililaw kan. A k'ale hakili la, jamana kono, bëe ka kan ka to sariya k'o. Mogo si man kan k'a balamin mogo wëre ni kalata ce n'o ye kandili ye yélémani donniko la jamana sariyasunba la. Kabini sisan, jamanakuntigi k'a b'a jini jamanaden bëe fe, bëe ka hakili juman soro, ka se a dusula; k'o b'a to hadamadenya min b'an ni nogon ce an'an ka keta yé min ye bi Maliko la, o ka se ka sabati; n'o ye jamana ka se ka lafiya soro.

N'a fora bi, k'anw de bë taa an ka nişongoya jira an terijamanaw na ni kumaw ye, kuma minnu benné te mogo n'a teri ce, o te Mali danbe koro ye. A ko Faransi ye Mali terijamanade ye; k'o ka kan ka mine teri minécogo la. Ko an k'an janto o teriyasira la.

Masa Sidibe / Dokala Yusufu Jara

Ne folo to

ka to jamanadenw ni nogon ce, jamanakuntigi y'a jira k'a ye jamana sariyasunba yélémani bila folo. A ko Maliko don, fosi te bonya jamana ka hércko la.

Jamanakuntigi seginna a ko ka da a kan kunko gelen werew be jamana na, minnu ka kan ka nénabò, min te sariyasunba yélémani ye. Ola nogon sama-sama banbali kun te. An bë se ka waati juman kono ka soro ka sigi ka kuma a kan.

Fanga sinamatonw ye jamanakuntigi tanu sariyasunba yélémani bilali la waati wëre la

Mogo ba caman bora ka Pilatiforomu némogow ka wele jaabi

Don min na jamanakuntigi ye laseli ke k'a ye sariyasunba yélémani bila waati wëre la, o duguje jekulu min bë wele «An te, a banna, kana maga n ka

sariyasunba la», o ye lajeba ke Bamako baarakelaw togolasoba la k'u ka sesoro nisondiya jira.

Jekulu in n'a bë wele fana Pilatiforomu, a némogow dankan min

ye Amadou Camu ye, ben kéra fen minnu na Pilatiforomu ni jamanakuntigi ce juma wula feburuyekalo tile 18 san 2017 jamanakuntigiso la Kuluba, a y'olu da jama tulo kan. A y'e jaamanakuntigi fo k'a - walenumandon.

Denkildala Isimayila Dukure n'a be wele Masiteri Sumi, o fana y'a ka nisondiya jira kene in kan, k'a wasara na Pilatiforomu mogow ka wulikajo jaabi ye; ka laban ka foli lase jamanakuntigi ma a ka hakililumantigya la. Nin don in na Mohamedi Yusufu Bacili min bë wele Arasi Baci, o kumbenna ni tegéremugu ye. A k'u ni jamanakuntigi ka nogonye kene kan Kuluba, k'u y'a soro mogo hakilitigdon, sigikafé ka di min ye. A b'a ka jamanadenw lamen, wa a y'a jo a joyoro la jamanako la. Sabula jaabili la, a y'a jira k'a tun b'a fe ka yéléma

min don sariyasunba la, k'a y'o bo a ma folo. Arasi Baci ka fo la, jamanaden bëe farala nogon kan nin yélémani in na k'u ganjya ke kelen ye. N'o ye ka Mali wuli ka jo a sen kan folo.

Umaru Mariko min ye politikiton «SADI» némogow ye, o y'a jira ko jamanakuntigi ye koba ke nin ye. Sumayila Sise min ye fanga sinamatonw ka jekuluba némogow ye, o ye foli ni tanuni lase Mali denmisénw ma u ka cesiri la an'u ka fasodennumanya la. Sumayila Sise k'a tun bë kalo fila bo, denmisénw bë wulikajo la nin ko in na, u ma tijéni ke, u ma dankari mogo la. Ola, bonyamasegin ka kan ka k'u ye. Jamanakuntigi ka segin a ko ka jamana sariyasunba yélémani bo a ma folo, o bë jamanadenw ka wulikajo sesoro kofo.

Masa Sidibe
Dokala Yusufu Jara

Mali jula dōw be jamana coron ni gorogojuruw ni juru lankolonw ye

Mali julaw be fen minnu juru don goferenaman na, jekulu kerékerénen do sigira san 2017 marisikalo tile 22 o jurusebenw fesefeseli kama. O jekulu in dagalen be jamana Nafoloko minisiriso. Ben tun kera juruseben minnu warisarali kan, o sebeninnum labanna ka lateme jekulu kerékerénen sigilen in ma, o k'u fesefeseli kokura. O fesefeli kura jaabi lasera alamisadon utikalo tile 10 san 2017 kunnafonidilajé do senfe Nafoloko minisiriso la. A nemogoya tun be jekulu kerékerénenin nemogo Sidi Kanute bolo.

Tuma minna julaw be wulikajow la ko goferenaman bannen be k'u ka juruw sara, nin segesegeli filan in jaabibora. Utuny'ajira k'uka sefawari miliyari 80 ani 7 miliyon 413 ani 7 943,4 be goferenaman na. O warihake in na miliyari 42 ani miliyon 392 ani 148 117,2 saraliseben tun sera Faso waribonba la san 3 juru sarali kama. Otundantigelen be nin cogola : san 2014 ta ye sefawari miliyari 15 ani miliyon 35 ani 10 322,2 ye; san 2015 ta ye sefawari miliyari 19 ani miliyon 973 ani 148 387,8 ye; san 2016 ta ye sefawari miliyari 7 ani miliyon 383 ani 189 407 ye.

Jekulu kerékerénen in ka fesefeseli y'ajira k'ye juruseben minnu

K'a damine numan fe ka taa kinin fe Sidi Kanute file, Sejku Tarawele dalen b'a kan

laje, k'o wari ye sefawari miliyari 8 ani miliyon 946 ye; wa oyere la ko miliyari 4 ani miliyon 489 ani 34 865 de b'sara u ye folo.

Wari to kóne be cogo di?

Sejku Tarawele min ye Nafoloko minisirilaadiba ye sariyakow sira fe, o be jekulu kerékerénen in na. Ale y'a jira k'u ko musaka minnu sarala telefonicisaraw ye ani jisongow ni kuransongow ye fangabolonw ha ani minisirisow la, u ka na n'olu sarali fakitiriw ye. Sabula a folen b'c k'o

musakaw benna sefawari miliyari 511 ani 55 085,6 ma. Ofaktiri ninnu de ka kan ka di faganbulon kofolenw ni minisiriso kofolen ninnu warikocakedaw nemogow ma. Benkan do be ji ni kuran cakeda ani Sotelima ni goferenaman cc. U be baara k'u yere ye, wa goferenaman be demewari fana di u ma. N'u ye musaka minnu ke, o be sara u ka baarakenafolowdantigelen b'okama, faso t'u k'o juruw sara.

Tumutu maabakaburuw cibaa nangira san tan kasol

Ahamadi Ali Faki Ali Mahadi

Dije kiiritigesoba min togo tubabukan dane surun ye. Sepeyi (CPI) ye, o dagayoro ye Laheyi dugu ye Suwisi jamana na. Taratodon, utikalo tile 16, san 2017. Sepeyi ye Ahamadi Ali Faki Ali Mahadi nangi san tan kasol. Maliden don, min ye Tumutu maabakaburuw ci san 2012 waati la ka Mali koronfela to jahadimogow bolo. Dije kono, fen minnu lakodonnen don Inesiko fe forobafenw ye, olu do ye Tumutu maabakaburuw ye. Ce in joyor bonyana jahadikejekulu in kono n'o ye Ansaridiini ye, o min nemogo ye Iyadi Agi Ali ye. U k'umalasela tun don. Nin y'a siye folo ye dije kono, mogo ka kiiri Inesiko togolayorow tijeniko la Sepeyi fe. Ahamadi Ali Faki Ali Mahadi, n'a jahadiketgo ye Abu Turabu ye, burudame don. A be bo burudamebonda min na, olu be

wele Keli Ansari. Ansaridiini ni Muzawo kelen ka Mali koronfela mine san 2012 waati, a farala Ansaridiini mogow kan. Lakoli karamogoya kalansoba min be Tumutu, a tuq ye kalanké yen k'oyamaruyasebensoro. A tun be goferenamanbaara la sanni mogo murutilenw ka Tumutu mine.

Ansaridiini ye banki Bemesi (BMS)

mine Tumutu k'o k'a dagayoro ye, ka Abu Turabu ke sariya kolosiljekulu nemogo ye. O siratige la, a jenogon surunw tun ye Iyadi Agi Ali ani Abu delihamidi Abu Zeyidi bolo tun be nogen bolo. O Abu Zeyidi tun ye kojugubakejekulu Aikayida nemogo ye Mali kono. Ale fagara san 2013 feburuyekalo la. Abu Turabu n'a demeaw ka munumunusaalow la, u tun be sigaretiminnaw, muso finikunkurundonnaw, donkildilaw n'o ye lenajekelaw ye, ani dolominaw mine. Ansaridiini ka kiiritigesekulukono Abu Turabujoyoro tun ka bonkosebe; kasoro a ma kiiritige tun k'umalasela. Zuwenkalo tile 30 ni zulyekalo tile 11 furance la san 2012 Abu Turabu ye Tumutu maabakaburuw cili nemogoya ke. Nka ale kelen doron de kera mogo minenen ye Sepeyi fe k'a nangi k'a ye kaburu k'orow ci. Minnu ye mogo lenamaw faga walima k'u nangata, o si kelen no ma ming k'o kiiri folo.

Binkannikelaw ye dankari Minusima dagayoro la Tumutu

Minusima dagayoro min be Tumutu dugu cemance la, ntendondon utikalo tile 14 san 2017, binkannikelaw ye dankari o la nege kanje 13 temenéni sanga 30 ye. Zandarama kelen, dakołosila duuru, kurandipurupuw labenbaa kelen ka fara mogo do temeto gansan kan, nin bee tora kasaara in na.

Binkannikela ninnu tun ye mogo woɔro ye, u bee fana fagara. Seere dow y'a jira ko mobili witiri finmantiq do nana binkannikela ninnu jigin ka teme ka taa n'a yere ye, sabula a dalen tun b'a la k'u numan tena bo u nakun na.

Bin kera Minusima dagayoro kan Tumutu waati min na, o waati kelen na danbarila Mali sordasiw la k'olu to mobili kono ka bo Lere Nara serekili kono ka taa Nanpala. Olu ni Lere ce tun ye kilometre 37 ye. Sordasi woɔro joginna o la. Mogu saba b'olu la minnu sebekoro joginna.

Ntendondon kelen in na k'a duguje tarata la utikalo tile 15 sognanege kanje folo, binkannikela motoligi dow ye dankari mogow la Tumutu dankan na ba kofe. Mogu minnu ma se ka ba tige joona ka don dugu kono u

Sidi Kanute minye fesefeseli jekulu in nemogo ye, o y'a jira ko goferenaman te se ka ka jula nangi kasoro a ma do fo goferenamanbaarakela natabaw ma. Obaarakela juguw de b'a la ka julaw deme ka goferenaman coron ni juru juguw ye. O tiglamogow ka kan ka jini k'u lateme sariya ka bolo kan. A dōw yere ye jamanakuntigiso mogow ye, minnuy'ubolongan'uka «kasew» k'u ka sebenw kan.

Baarakejekuluw nemogo dōw n'u demebaa dōw ani n'u ka sekretéri dōw y'a seben caman bolonobila. Kasoro o sebenw be fangabolonw ni minisiriso minnu togo la, olu warikow cakedaw nemogow ka «kasew» n'u bolonow de tunka kank'u usmentiya. Dow y'a jira k'u ye biro dōw tapi san; k'o tapis kelen fiye ye metereken 160 ye, o b'a jira k'o tapis jojan ye metere 16 ye, k'a josurun ke metere 10 ye.

Dow yere ye sefawari dōrōme 250 fo u ka gasiwal iitri kelen songo la.

Jurusebenw segesegeliko sabanan min be senna, a jiralen be k'olu musaka be se sefawari miliyari 22 ani miliyon 400 ma.

**Sekti M. Tarawele
Dokala Yusufu Jara**

y'olu bolofen nafama bee mine u la, ka laban ka bin muso dōw kan cénimusoya la.

Dogokun kelen ka kón nin waleyan in ne, dankarila mobili naani na Nkuma ni Bore furance la Moti mara la, ani ka bin o muso dōw fana kan cénimusoya la.

**Mulai Saya
Dokala Yusufu Jara**

«AMAP» kuntigi
Abudulayi Tarawele

Kaw kunnafonisben
baarada kuntigi
Janze Samake

BP : 24 - Telefon : 20-21-21-04

Kibaru Bugufiyé Bosola
Bamako - Mali

Sebennejekulu
Mahamadu Konta,
Dokala Yusufu Jara

Labugunyoro : AMAPU gafedilan
baarada

Jirinejiko fanga ka bon Mali kono bi

San 2016 la Mali ye jirineji toni 6.000 feere kakan

Minfen sukaroma min be wele tubabukan na soda, n'i y'omin, walima ka yawuru min, walima ka fura kumbilenninnama dökunun, iye jirineji dun. Minfen ni dunfen minnu be dilan iziniw na, olu 80% kefen do ye jirineji ye. An be don min na jirineji be sebekoro lini dije kono. O de la sahelikungo kono mogow caman be k'a nesin jirinejibo ma. Jiri minnu neji be bo, olu de be wele tubabukan na akasiya; n'o ye dongoriw, ni nsajew ye. Mogow b'u bolow n'u juw sogo. U ncen mana b'a ka simin, u be na olu bo. O de be wele jirineji. O jiri minnu neji be bo u ka ca kosebe sahelikungo

Kani ntolatan labanw jamana hake sera 24 ma

Koréen jamana 16 de tun be Kani ntolatan labanw ke. Nka k'a damine san 2019 na Kani ntolatan labanw kera jamana 24 ye. Jekulu min nesinnen be sennantolatanko nénabolima Afiriki kono n'tubabukan daje surun ye Kafu ye, o ye seben ci jamana bee ntolatanko némogoyaso ma ka sariya kura in kofo u ye. Jamanaw tun be tila kulu 12 ye nebiantolatanw kama. Jamana minnu tun mana joyoro folo soro u ka kulu la, numan 3 folo minnu fana dalen b'u kan jamana mume tola, olu tun be taa Kani ntolatan labanw kene kan. Nka jamana min be Kani laben na, o be kulu min na o ta te k'o cogo la. Jamana min mana joyoro folo soro o kulu la, o de be fara Kani labenbaa kanka ntolatan labanw ke. Kameruni min be san 2019 Kani laben ke, ale ta sabatilen don kaban; filanan de be niyi ale la sa.

Sori I. Kulubali
Dokala Y. Jara

n'a sanbaaw an'a kokanfeerebaaw ma.

Mohamedi Sidibe ka fo la, poroze in be serekili 13 la Mali kono : Kayi, Jema, Toronani Yelimani serekiliw be Kayi marala. Nara serekiliw be Kulukoro mara la. Moti, Duwazan, Tenenkuani ani Yumaru serekiliw be Moti mara la. Gundamu, Dafunkuani ani Guruma Ararusi serekiliw be Tumutu mara la. Sanga ni waati bee la do be ka fara jirineji numan an'a hake soro a la. San 2013 waati la a tun b'a ta toni 1.000 na ka se 2.000 ma.

San 2016 la jirineji soro sera toni 6.000 ma Mali kono; wa mandiyaba de be Mali jirineji kan dije suguba la. Afiriki kono jamana minnu be jirineji feere kakan, Mali b'o joyoro 3nan na. Sudan be joyoro folo la. San 2016 la ale ye toni 74.000 soro. Cadi be joyoro 2nan na. Ale ta kera toni 16.643 ye san 2016 kono. Mogow minnu be taa jirinejifeere la kakan, olu y'a jira ko jirinejiko de b'a la ka sannayelen Mali bolo kosebe ka teme jamana caman kan. U bee da benna o kunnafoni in ma. Sabula san 2015 kono Mali ye toni 2.364 feere, san 2015 ta benna toni 5.760 ma; kasoro a tunlakodonnen be ni sanufeere de ye folo.

Nka a ka feereta tun te teme toni 297 kan sanu na. Senegali ye jirineji toni 416 feere san 2013 kono, san 2014 ta benna toni 3.466 ma.

Jirineji soro ka di Mali la; sabula

jirinejisun tan o tan, neji be soro kelen na kosebe. O de y'a to jirinejiko donnen ba la, wari be ka soro a la. A songo yelenna jamana kono, a yelenna kakan. San 2013 waati la jirineji kilo 1 tun be san jirinejibolaw bolo sefawari d.60 la ka se d.200 fo d.240 ma ka kele ni jirineji suguyaw ye. O b'a jira k'a toni kelen songo b'a ta miliyon kelen na ka se miliyon kelen ni ba bi naani ma.

Dije suguba la jirineji numanba toni kelen songo sera sefawari miliyon kelen ani ba keme ni bi naani (d.1 140 000) ma. Min dalen b'o kan ne na, o toni kelen sanna sefawari ba keme ni tan ni wolonwula ani keme kononton (d.117 900).

Dije suguba la jirineji numanba toni kelen songo sera sefawari miliyon kelen ani ba keme ni bi naani (d.1 140 000) ma. Min dalen b'o kan ne na, o toni kelen sanna sefawari ba keme ni tan ni wolonwula ani keme kononton (d.117 900).

Nka hali ni wariba be soro jirineji la, a soroli bena geleya don nataw la k'a sababu ke ja ye. O yere dama te. Jirinoninma de ka ca sahelikungo kono neji be soro minnu na. Mogow be k'a caman tige ka ke dogow ni sarabonw ye ani ka ke bagandumuniw ye. U'dun t'a la ka dowew turu tigetaw nonabilali kama. Ode la don nataw la jirineji soroli bena geleya.

Porozedeb'a la kajirituruba boloda yoro caman na. Jirisien miliyon 2,5 yere be soro bolokoro taari 10.000 turuli kama. Jirinejibola fanba ye wulakonomogow ye. Olu yere 80% ye musow ye.

Dusu Jire
Dokala Yusufu Jara

Mali y'a ka Kupu duurunan soro basiketi la

Asetu

*Kulubali be
ka kupu jira
fankolejenaj
minisiri la.*

fana Kupu ta ninan. Okera ka kon nin musomannin ninnu ta ne. Nin bee ye kunnawolo ye Mali ma. Foli b'u ye. U bee y'jeninyoro finjamana ye. An be mun were nin ni ce ni muso ninnu fe? Fosi fosi were. Sabula nin y'a siye folo ye Mali basiketika la, si hake kelen cew ni musow k'u togolakuluw ka kupuw ta ka don jamana kono. Uni

ce u yere ye.

Nin Aforobasiketi in na, Mali kera joyoro foloye ka Angola ke joyorofilanen ye, Eziputi kera sabanan ye, ka Mozambique ke joyoro naaninan ye. Eziputi ye Mozambique gosi 56 ni 38 joyorosabanan ninini na.

Laji M. Jabi
Dokala Yusufu Jara

SAN 2017 UTIKALO KIBARU KONKO

Dukene : Azi sira surun Eropukaw bolo

Maakorobaro : Jilabanaw

- ne 6 : Jamanakuntigi k'an be ka kan ka Mali deme ka wuli

- ne 7 : Mali jula daw be jamaria coron ni gorogojuruw ni juru lankolonw ye

- ne 2 : «Ne Mamadu Kumare ye furako soro cen ye an ka du kono»

- ne 3 : Angere yuruguyuruguli b'a to san soro jatew be ke da lankolonw ye

- ne 4 : Fe kofa

- ne 5 : Kalankene : Kumasensigi geleyaw (la syntaxe)